

นางศิษฏ์ศรี นาคะศิริ

ผู้อำนวยการ ฝ่ายกำกับธุรกิจออกแบบการลงทุนและกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และแม้ว่าภาครัฐจะพยายามประคับประคองสถานการณ์ รวมทั้งออกมาตรการในเชิงรุกเพื่อพยุงและกระตุ้นเศรษฐกิจ แต่ต้องยอมรับว่า “วิกฤตโควิด” ส่งผลกระทบต่อการทำงาน สวัสดิการ และเงินเดือน

การวิจัยของ Economic Intelligence Center (EIC) ธนาคารไทยพาณิชย์ ประเมินว่า วิกฤตโควิดอาจส่งผลให้เกิดการว่างงานในประเทศไทยมากถึง 3-5 ล้านคน คิดเป็นอัตราการว่างงานประมาณ 8-13% ของแรงงานปัจจุบัน ซึ่งมากกว่าการว่างงานในวิกฤตต้มยำกุ้ง และในวิกฤตการเงินโลกปี 2551-2552 เนื่องจากมีผลกระทบเป็นวงกว้างต่อภาคธุรกิจและครัวเรือน รวมทั้งมีการหยุดชะงักฉับพลัน (sudden stop) ของหลายกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (PVD) ซึ่งเป็นกลไกการออมรองรับการเกษียณที่สำคัญสำหรับลูกจ้างก็ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน ดังนั้นเพื่อเป็นการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนแก่ลูกจ้างและนายจ้าง กระทรวงการคลังจึงออกประกาศให้ลูกจ้างหรือนายจ้างที่ได้รับผลกระทบด้านฐานะการเงินจากสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 สามารถหยุดหรือเลื่อนการส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นการชั่วคราวได้ ตั้งแต่งวดนำส่งเงินปัจจุบันจนถึงงวดนำส่งเงินของเดือนธันวาคม 2563 ในกรณีที่นายจ้างหยุดหรือเลื่อนการนำส่งเงินสมทบ แต่ลูกจ้างยังสามารถส่งเงินสะสมต่อเนื่องได้ โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 6 พฤษภาคม 2563

ก.ล.ต. จึงได้มีหนังสือถึงสมาคมบริษัทจัดการลงทุน สมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และบริษัทจัดการลงทุนที่บริหารกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อให้ทราบประกาศกระทรวงการคลังฉบับดังกล่าว พร้อมขอให้บริษัทจัดการลงทุนแนะนำนายจ้างและคณะกรรมการกองทุนที่เลื่อนหรือหยุดส่งเงิน ดูแลและสื่อสารให้ลูกจ้างที่เป็นสมาชิกกองทุนเข้าใจเหตุผล ความจำเป็นในการเลื่อนหรือหยุดส่งเงิน และกลับมาส่งเงินโดยเร็วเมื่อมีความพร้อม เพื่อให้ลูกจ้างมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพียงพอใช้จ่ายภายหลังการเกษียณ

นอกจากนี้ ยังขอให้บริษัทจัดการลงทุนแจ้งการเลื่อนหรือหยุดส่งเงินสมทบหรือเงินสะสม และการกลับมาส่งใหม่ให้ ก.ล.ต. ทราบด้วย รวมทั้งหากนายจ้างไม่สามารถจัดให้มี PVD ต่อไปได้ ก.ล.ต. ขอให้บริษัทจัดการลงทุนดำเนินการเพื่อให้ลูกจ้างได้รับเงินถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดและรับทราบเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องในการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี

ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน 2563 มีนายจ้างถอนตัวจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2562 เนื่องจากประสบกับวิกฤตสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเสียดาย เพราะการยกเลิกกองทุนทำให้เป้าหมายการออมรองรับการเกษียณของลูกจ้างยิ่งห่างไกลออกไป

จากการศึกษาแนวทางของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพในต่างประเทศพบว่า บางประเทศมีกฎหมายที่ยืดหยุ่นและสามารถรองรับกรณีที่เกิดสถานการณ์ไม่ปกติ เช่น กีวีเซฟเวอร์ (KiwiSaver) ประเทศนิวซีแลนด์ ที่เปิดให้สมาชิกหยุดส่งเงินสะสมได้ชั่วคราวโดยไม่ต้องลาออกจากกองทุน และสามารถกลับเข้ามาส่งเงินสะสมต่อได้เมื่อมีความพร้อม ช่วยให้สมาชิกสามารถออมอย่างต่อเนื่องได้ในระยะยาว นอกจากนี้ ยังเปิดให้สมาชิกสามารถเบิกเงินออกมาใช้ได้ใยามจำเป็น

กฎหมายที่ยืดหยุ่นนี้ทำให้กีวีเซฟเวอร์ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก โดยมีประชากรวัยทำงานกว่า 87% เข้าเป็นสมาชิก ซึ่ง National Research and Evaluation Unit ประเทศนิวซีแลนด์ สืบค้นพบว่า การเปิดให้สามารถหยุดส่งเงินสะสมได้เมื่อมีความจำเป็น เป็นเหตุผลอันดับต้น ๆ ในการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกกีวีเซฟเวอร์ รองลงมาจากการได้รับเงินสนับสนุนจากภาครัฐและการได้รับเงินสมทบจากนายจ้าง

สำหรับประเทศไทยที่กำลังจะเข้าสู่ “สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์” ในปี 2564 ธนาคารโลกให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากองทุนสำรองเลี้ยงชีพของประเทศไทยไว้ในการประเมิน Financial Sector Assessment Program (FSAP) เมื่อปี 2562 ว่า ไทยยังขาดการเตรียมความพร้อมทางการเงินรองรับการเกษียณอยู่มาก สะท้อนได้จากจำนวนผู้ออมและความเพียงพอของเงินออม ส่วนหนึ่งเกิดจากคนไม่กล้ามาเป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพราะกังวลกับปัญหาสภาพคล่องที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต พร้อมกันนี้ ธนาคารโลกให้ความเห็นว่า การเปิดให้สมาชิกมีทางเลือกและความยืดหยุ่นในการจัดการสภาพคล่องเมื่อจำเป็นมีส่วนสำคัญที่จะช่วยเพิ่มความน่าสนใจให้เข้ามาเป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้มากขึ้น

ผู้เขียนเชื่อว่า กองทุนสำรองเลี้ยงชีพของไทยจะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องหากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเร่งเดินหน้าร่วมมือกันสนับสนุนให้กองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นทางเลือกในการออมเพื่อการเกษียณ ที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของทั้งนายจ้างและลูกจ้างได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

กรณศึกษา

ใบคำตอบโลก PVD ช่วยให้ออมต่อเนื่อง รองรับการเกษียณ แม้เผชิญวิกฤต

▶ ความเห็นธนาคารโลกต่อการพัฒนา
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (PVD) ของไทย

- ▶ มีจำนวนสมาชิก PVD ไม่มาก
และมีบออมไม่เพียงพอรองรับวัยเกษียณ
- ▶ สาเหตุหนึ่ง คือ คนกังวลกับปัญหาสภาพคล่องในอนาคต
จึงไม่กล้าเป็นสมาชิก PVD
- ▶ การเปิดให้มีทางเลือกในการจัดการสภาพคล่องเมื่อจำเป็น
จะเพิ่มความน่าสนใจให้ PVD

▶ ตัวอย่างแนวทางที่น่าสนใจในต่างประเทศ
กีวีเซฟเวอร์ (KiwiSaver) ของนิวซีแลนด์

- ▶ เปิดให้สมาชิกหยุดส่งเงินสะสมได้ชั่วคราว
โดยไม่ต้องลาออกจากกองทุน
- ▶ มีช่องทางที่สะดวกให้กลับมาส่งเงินสะสมต่อได้
เมื่อมีความพร้อม
- ▶ เปิดโอกาสให้สมาชิกเบิกเงินออกมาใช้ได้
ในยามจำเป็น

KiwiSaver ประสบความสำเร็จอย่างมาก
87% ของคนวัยทำงานเข้าเป็นสมาชิก

ธนาคารโลกให้ความเห็นใช้ในการประเมิน
Financial Sector Assessment Program (FSAP) เมื่อปี 2562

ใบคำตอบโลก PVD ช่วยให้ออมต่อเนื่อง
รองรับการเกษียณ แม้เผชิญวิกฤต

PVD ของไทยในสถานการณ์ COVID-19

▶ ให้ลูกจ้างหรือนายจ้าง
ที่ได้รับผลกระทบด้านฐานะการเงินจาก COVID-19

- ▶ สามารถ หยุดหรือเลื่อนการส่งเงินเข้า PVD ชั่วคราว
ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคมจนถึง ร.ค. 2563
- ▶ ในกรณีที่นายจ้างหยุดหรือเลื่อนการนำส่งเงินสมทบ
ลูกจ้างยังสามารถส่งสะสมเงินต่อเนื่องได้

เพื่อให้การช่วยเหลือ
และบรรเทาความเดือดร้อน
แก่ลูกจ้างและนายจ้าง
กระทรวงการคลัง
ออกประกาศ

ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดประกาศกรณีสถานะฉุกเฉินและแนวปฏิบัติให้ลูกจ้างหรือนายจ้างหยุดหรือเลื่อนการส่งเงินสะสม หรือเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพในกรณีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ สาธารณภัย หรือเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ณ วันที่ 6 พฤษภาคม 2563

ใบคำตอบโลก PVD ช่วยให้ออมต่อเนื่อง
รองรับการเกษียณ แม้เผชิญวิกฤต

PVD ของไทยในสถานการณ์ COVID-19

▶ ขอให้ บลจ. แนะนำนายจ้างดูแลและสื่อสาร
ให้ลูกจ้างเข้าใจเหตุผลความจำเป็น
ในการเลื่อนหรือหยุดส่งเงินเข้า PVD

▶ ขอให้กลับมาส่งเงินโดยเร็ว เมื่อมีความพร้อม
เพื่อให้ลูกจ้างมี PVD เพียงพอ

หลังจากกระทรวงการคลัง
ให้ลูกจ้างหรือนายจ้าง
ที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19
สามารถหยุดหรือเลื่อน
การส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบ
เข้า PVD ได้ชั่วคราว
ก.ล.ต.
ดำเนินการดังนี้

- ▶ ขอให้ บลจ. แจ้งการเลื่อนหรือหยุดส่งเงิน
และการกลับมาส่งใหม่ให้ ก.ล.ต. ทราบด้วย
- ▶ ขอให้ บลจ. ดำเนินการให้ลูกจ้างได้รับเงินอุดหนุน
ครบถ้วนและรับทราบเงื่อนไขทางภาษี หากยกเลิก PVD

เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2563 ก.ล.ต. มีมติเสียงส่วนใหญ่จัดการลงทุน สภาคนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
และบริษัทจัดการลงทุนที่มีรายการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อให้ทราบประกาศกระทรวงการคลัง